

Svar på skriftligt spörsmål SSS 226/2024 rd

Svar på skriftligt spörsmål om de övergripande konsekvenserna av regeringens invandringspolitik

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 226/2024 rd undertecknat av riksdagsledamot Eemeli Peltonen /sd:

Avser regeringen bereda en helhetsbedömning av konsekvenserna av ändringarna av invandringspolitiken enligt regeringsprogrammet för drag- och hållningskraften i arbetskraftsinvandringen och

hur säkerställer regeringen att riksdagen på tillräckligt sätt kan bedöma konsekvenserna av regeringens invandringspolitik för Finland?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Finlands framgång och internationella konkurrenskraft baserar sig på högklassigt kunnande. Utöver främjande av sysselsättningen av de arbetslösa arbetssökanden som redan finns i Finland behövs arbetskraftsinvandring till Finland för att trygga Finlands ekonomiska tillväxt, innovationer, livskraften och servicen. I statsminister Petteri Orpos regeringsprogram identifieras betydelsen av arbetskraftsinvandring på många sätt. Målet är att genom statliga stödåtgärder komplettera arbetskraften från EU:s inre marknad och från partnerländer som valts från områden utanför EU (Indien, Vietnam, Brasilien, Filippinerna) på så sätt att tyngdpunkten ligger på högutbildade personer och arbetstagare inom områden med brist på arbetskraft.

Regeringens centrala åtgärder i fråga om arbetskraftsinvandring har sammanställts till det tvärdministrativa åtgärdsprogrammet Talent Boost 2023–2027: Inom ramen för programmet genomförs bland annat följande helheter: (1) smidiggöra uppehållstillståndsförfaranden genom att bekämpa missbruk, (2) stärka möjligheterna att locka internationella experter till Finland och göra det lättare för dem att bosätta sig och stanna i landet, (3) främja internationella studerandes och forskares sysselsättning i Finland, (4) ta fram en tjänstehelhet för internationell rekrytering, (5) stödja företagens och FUI-verksamhetens tillväxt och internationalisering med internationella experter, (6) bekämpa utnyttjande av utländsk arbetskraft och (7) öka arbetslivets mottaglighet och mångfald, för vilket ett separat åtgärdsprogram godkändes i februari 2024.

Alla ovan nämnda åtgärder är centrala för att Finlands konkurrenskraft som destinationsland för internationella experter ska bevaras och förbättras ytterligare. På samma gång ska förfarandena

vara uppdaterade i Finlands föränderliga säkerhetsmiljö. Inom ramen för programmet Talent Boost genomförs en omfattande indikatorbaserad uppföljning av hur Finlands drag- och hållningskraft utvecklas, hur förfarandena för uppehållstillstånd svarar mot behoven och hur internationella experter placeras på den finländska arbetsmarknaden. Drag- och hållningskraften består av många omständigheter och i stor utsträckning handlar det om att säkerställa de nuvarande styrkorna i det finländska samhället, såsom en trygg vardag och smidig samordning av arbete och privatliv, också i framtiden. Därtill ska man kunna erbjuda allt attraktivare karriärvägar för internationella experter och täckande service för deras familjer.

Invandringspolitikens helhet och lagstiftningen som en del av den är omständigheter som bidrar till att påverka hur sannolikt det är att internationella experter väljer uttryckligen Finland. Lagstiftningsprojekten om arbetskraftsinvandring i regeringsprogrammet handlar om att fastställa en inkomstgräns för uppehållstillstånd (RP 68/2024 rd) och att binda tillståndet tydligare till arbete genom att reglera längden på den tid av arbetslöshet efter vilken tillståndet kan dras in, på samma gång som arbetsrätten utvidgas (regeringens proposition överlämnas till riksdagen på hösten 2024). Konsekvenserna av dessa ändringar på tillgången på arbetskraft bedöms omsorgsfullt i bägge regeringspropositioner.

Regeringsprogrammet innehåller flera anteckningar som hör till inrikesministeriets verksamhetsområde och inte direkt anknyter till uppehållstillstånd som beviljas utifrån arbete och studier. Dessa gäller till exempel uppehållstillståndssystemet, beviljande av finskt medborgarskap och avlägsnande ur landet. Målen med ändringarna är att öka säkerheten och bekämpa missbruk. Utgångspunkten är bland annat att förutsättningen för permanent uppehållstillstånd och medborgarskap är en lyckad integration och tillräckliga språkkunskaper. Inrikesministeriet har redan överlämnat propositioner till riksdagen för snabbt genomförande av regeringsprogrammet. Flera ändringsförslag är ännu under beredning och avsikten är att överlämna dessa till riksdagen under innevarande och följande år. Den helhet som utgörs av ändamålsenligheten för remisstiderna för propositionerna och de enskilda propositionernas konsekvenser följs systematiskt vid inrikesministeriet och ministeriet har också inlett övergången till att använda Utlåtande.fi, vilket bidrar till att effektivisera remissförfarandet. I arbets- och näringsministeriet används tjänsten redan på etablerat sätt.

Regeringens allmänna mål är att förnya utlänningslagen i etapper. Propositionernas konsekvenser bedöms i fråga om de ändringar som framställs i varje proposition och bedömningen av de övergripande konsekvenserna av propositionerna preciseras i en proposition åt gången. I de propositioner som överlämnas senare beaktas utöver konsekvenserna av de föreslagna ändringarna också de sammantagna konsekvenserna med tidigare överlämnade propositioner. I den utsträckning som lagstiftningsändringarna har konsekvenser för arbetskraftsinvandringen och tillgången till arbetskraft, deltar också arbets- och näringsministeriet i konsekvensbedömningarna. Det är dock svårt

att göra en fullständigt uttömmande helhetsbedömning av konsekvenserna då drag- och hållningskraften utgörs av så många olika omständigheter. Som en del av konsekvensbedömningen följer vi också hur politiken och förfaringssätten utvecklas i kontrolländerna.

Helsingfors 14.6.2024

Arbetsminister Arto Satonen